

ת"פ 74249/12/19 - מדינת ישראל נגד יחיא יחיאל ניסני ע"י

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 74249-12-19 מדינת ישראל נ' ניסני

בפני	כבוד השופט חגי טרסי
בעניין:	המאשימה
נגד	מדינת ישראל
הנאשם	יחיא יחיאל ניסני ע"י ב"כ עוה"ד שרון קינן

גזר דין

כתב האישום

הנאשם הורשע, על-פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בו יוחסו לו שלוש עבירות של **תיווך בשוחד** - עבירות על סעיף 295 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") ועבירה של **סיוע לקבלת שוחד** - עבירה על סעיף 295 יחד עם סעיף 31 לחוק.

על פי המתואר בחלק הכללי בכתב האישום המתוקן, ועדת זמורה היא ועדה מחוזית לתכנון ובניה, המוסמכת, בין היתר, ליתן היתר בנייה על פי תנאים שנקבעים ומאושרים על ידי הוועדה (להלן: "**הוועדה**"). בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, שימשה אירית יעיש (להלן: "**אירית**") כעובדת ציבור, בהיותה מזכירת הוועדה. אירית נשואה ליואב יעיש (להלן: "**יואב**"). ציון דמרי (להלן: "**דמרי**") הוא עורך דין העוסק בענייני מקרקעין. עובר לתקופה הרלוונטית לכתב האישום עבד הנאשם כמפקח תכנון ובניה בוועדה, ואולם לימים הסתיימה העסקתו. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום פעל לקדם אישורים של פונים שונים מול הוועדה. הנאשם ודמרי הכירו במהלך השנים 2009 - 2010, במסגרת עיסוקיהם. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היה לנאשם חוב כספי לדמרי בגובה עשרות אלפי שקלים. על פי התוספת השלישית לחוק התכנון ובניה, התשכ"ה-1965 (להלן: "**חוק התכנון ובניה**") השבחה היא עליית שוים של מקרקעין עקב אישור תכנית, מתן הקלה או התרת שימוש חורג. על פי סעיף 2(א) לחוק התכנון ובניה מקום שחלה השבחה במקרקעין ישלם הבעלים את ההשבחה (להלן: "**היטל השבחה**").

על פי המתואר בעובדות האישום הראשון, בשנת 2009 הייתה הגב' דורית ליס הבעלים של הקרקע בגוש 5839 חלקה 43 מגרש 47 שבמזכרת בתיה (להלן בהתאמה: "**הגב' ליס**" ו- "**המקרקעין**"). במהלך אותה השנה, במועד שאינו ידוע במדויק, פנה דמרי לגב' ליס ואמר לה שאיתר קונים פוטנציאליים למקרקעין שברשותה. עוד ציין בפניה כי הוא ייצג אותה בעסקה, ולא יחייב אותה בשכר טרחה בשל הכרות מוקדמת ביניהם. בתאריך 27.08.2009 נערך חוזה מכר בנוגע למקרקעין בין גב' ליס (להלן: "**המוכרת**") לבין הקונה א. בשן נכסים פיננסים בע"מ ח"פ 51417955

(להלן: "חוזת המכר").

על פי חוזת המכר נמכרו המקרקעין בסכום של 1.6 מיליון ₪ בתוספת היטל ההשבחה, שגובהו 289 אלף ₪, אשר לגביו נקבע כי ישולם על ידי המוכרת באמצעות תשלום מחשבון הנאמנות. עוד סוכם בין המוכרת לבין דמרי כי מהסכום שיופקד בחשבון הנאמנות ינוכו, מעבר לתשלום היטל ההשבחה, גם התחייבויות כספיות קודמות בגין המקרקעין. בהמשך לאמור לעיל פנה דמרי לנאשם וביקש ממנו לפעול מול הוועדה כך שיופחת גובה תשלום היטל ההשבחה בגין עסקת המכר. הנאשם נענה לבקשתו של דמרי תוך שציין כי "יבדוק את הדברים ויחזור אליו". במהלך שנת 2009, בחודש אוגוסט או בסמוך לכך, טען הנאשם בפני דמרי כי הוא יצר קשר עם בעל תפקיד מהוועדה, שזהותו אינה ידועה (להלן: "האחר"), והציג בפניו את בקשתו של דמרי. האחר נענה לבקשתו של הנאשם, באופן שסוכם בין השניים כי בתמורה ל-60 אלף ₪ יזויפו מסמכים שייחזו כאסמכתאות לתשלום היטל ההשבחה כדין, וכי האחר ישנה את הרישומים בתיק המקרקעין נשוא אישום זה בתיק הוועדה, כך שישקפו מצב עובדתי כוזב לפיו שולם היטל ההשבחה.

בהמשך לכך נפגשו הנאשם ודמרי בתחנת דלק "מנטה" במזכרת בתיה, שם העביר דמרי לידי הנאשם סכום של 60 אלף ₪ במזומן, בשלוש חבילות שכל אחת מהן הכילה 100 שטרות של 200 ₪. בהמשך למתואר לעיל, עדכן הנאשם את דמרי כי הוא מסר לאחר את כספי השוחד ובתמורה קיבל מהאחר אישורי העברת זכויות בנכס בארבעה עותקים, וכן שונו הרישומים בתיק הוועדה וכך התאפשר רישום המקרקעין על שמותיהם של הקונים מבלי ששולם היטל ההשבחה בסך של 289 אלף ₪. במעשיו המתוארים לעיל, תיווך הנאשם בשוחד, בכך שיצר קשר עם אחר, הציג בפניו את פנייתו של דמרי אליו ופעל להעברת כספי השוחד בין דמרי לאחר.

על פי עובדות האישום השני, בתאריך 31.3.15 נערך חוזת מכר בנוגע לקרקע גוש 5839 חלקה 60 מגרש 157 שבמזכרת בתיה (להלן: "המקרקעין"), בין המוכרת, היא הבעלים של המקרקעין, גב' דבורה נדיב בריסקין (להלן: "המוכרת"), לבין הקונים אוראל עמירה, גדעון עמירה ועדה עמירה (להלן: "משפחת עמירה") ודמרי, אשר שימש בעסקה זו נאמנם של הקונים בני סלע ויעקב יעקובי, על פי הסכם נאמנות מיום 29.3.15 (להלן: "חוזת המכר"). מחיר עסקת המכר עמד על 3.9 מיליון ₪, מתוכם הועברו למוכרת 3.3 מיליון ₪ ויתרת הכסף, בסך 600 אלף ₪, הועברה לדמרי עבור תשלום היטלי ההשבחה בגין המקרקעין ושכר טרחה שלו ושל המתווך. דמרי ייצג את כל הצדדים לעסקת המכר. בהתאם לחוזת המכר מחצית מהמקרקעין נמכרו לבני משפחת עמירה, כל אחד על פי חלקו, ומחציתם השנייה נמכרו, כאמור לעיל, בנאמנות לדמרי. עוד נקבע בחוזת המכר כי היטל ההשבחה ישולם על ידי המוכרת ותחשיבו יקבע על פי תב"ע 2/263 ו-זמ 1/800, שאושרו עובר ליום מכירת המקרקעין. כמו כן, נקבע כי תשלום בגין היטל ההשבחה בגין כל תב"ע מאוחרת יותר ישולם על ידי הקונים. בחודש מאי 2015, במועד שאינו ידוע במדויק, ומשלא ניתן תשלום עבור היטל ההשבחה, יצר שמאי הוועדה קשר טלפוני עם דמרי וביקש ממנו להעביר אליו קבלות על תשלום היטלי ההשבחה בגין שינוי ייעוד בסך 290,808 ₪. במסגרת שיחה זו מסר דמרי לשמאי הוועדה בכזב כי עסקת המכר מבוטלת ולכן אין צורך להעביר את התשלום.

עובר ליום 11.5.15, פנו הנאשם ודמרי אל אירית על מנת שתשנה רישומים בתיק המקרקעין שבועדה במטרה להציג מצג שווא לפיו היטל ההשבחה שולם כדין. בין היתר, התבקשה אירית לספק לנאשם ולדמרי קבלה בגין תשלום היטל ההשבחה ואישורי העברת נכס בלשכת המקרקעין הנחזים להיות מקוריים (להלן: "המסמכים הכוזבים") ובאמצעותם

להציג מצג שווא בפני לשכת המקרקעין, לפיו האישורים התקבלו כדין לצורך העברת הזכויות בטאבו. בהמשך לאמור לעיל, ביקשה אירית מהנאשם ליצור קשר עם יואב, אשר אמר לו, על דעתה של אירית, כי לצורך קבלת המסמכים המזויפים עליו להעביר סכום כסף משמעותי שאינו ידוע במדויק. משדרישתה של אירית לתמורה כספית נענתה בחיוב, ביצעה אירית את השינויים בתיק המקרקעין שבועדה והכינה את המסמכים הכוזבים, לפיהם תשלום היטל ההשבחה שולם לכאורה ביום 5.5.15. בהמשך לכך, המסמכים הכוזבים הוכנסו לתיק המקרקעין בוועדה והעתק של הקבלה ואישורי העברת הזכויות בנכס נמסרו לידי יואב.

בהמשך למתואר לעיל, מסר דמרי לנאשם סך של 60,000 ₪ (להלן: "**כספי השוחד**"). הנאשם התקשר ליואב ותיאם עמו להיפגש בתחנת הדלק בשעריים. עם הגעתו של יואב למקום, העביר יואב את המסמכים הכוזבים לידי הנאשם, אשר העביר לידי יואב מתוך כספי השוחד, סכום כסף משמעותי, בהתאם לדרישתה של נאשמת 1, שגובהו אינו ידוע במדויק. דמרי קיבל לידי מהנאשם את המסמכים הכוזבים והגישם ללשכת המקרקעין לצורך השלמת רישום עסקת המכר. בעקבות כך, ביום 2.2.16 הועברו הזכויות במקרקעין מהמוכרת לקונים.

ביום 28.3.16 הגישו הקונים לוועדה בקשה להיתרי בנייה במקרקעין. משלא אותרו בתיק המקרקעין של הוועדה אישורי העברת הזכויות בנכס על שם הקונים נערכה בדיקה בוועדה אשר העלתה חשד לפיו היטל השבחה לא שולם. עקב כך, ביום 24.7.16 פנה יועמ"ש הוועדה, עו"ד גלס, לדמרי וביקש ממנו להמציא את הקבלה עבור התשלום של היטל ההשבחה. בתגובה, דמרי תמה על הפנייה והבקשה והשיב כי היטל שולם על פי שומה מוסכמת שהוספו לה הפרשי הצמדה והוסיף שיעביר אסמכתא לכך. אז, התקשר דמרי לנאשם, סיפר לו על פנייתו של יועמ"ש הוועדה וביקש ממנו להסדיר את העניין גם מול אירית ובכל דרך כך שבתיק הוועדה יוצג מצג השווא, לפיו היטל ההשבחה שולם. עוד אמר דמרי לנאשם כי ככל שהעניין לא יוסדר "**אני מתפוצץ עליה ועל בעלה**". לצורך כך, מסר דמרי לנאשם שיק על שם דמרי מיום 5.5.15, שמספרו 0010588 בסך 290,808 ₪ (להלן: "**השיק**"). בהמשך לאמור לעיל, ביום 25.7.16 בשעה 11:30 ניגש הנאשם לעמדת הארכיב בוועדה ודאג שעל גבי צילום של השיק תוטבע חותמת "נתקבל" של הוועדה הנושאת תאריך 5.5.15, כך שיתקבל המצג לפיו השיק התקבל על ידי הוועדה בתאריך הנקוב.

בהמשך לאמור לעיל, ומשקיבל לידי את השיק עם חותמת "נתקבל" של הוועדה, פנה דמרי ליועמ"ש הוועדה והציג בפניו את השיק וציין כי על סמך השיק האמור קיבל לידי את אישור הוועדה להעברת הזכויות בנכס והבעלות בנכס נרשמה על שם הקונים. עוד הוסיף כי בכוונתו לפנות גם אל הבנק לבדיקת פירעון השיק, וכי "**בכל מקרה לא מוטריד אם נפרע אז אין בעיה ואם לא, אז הוא חייב להיות בוועדה איפשהו וברור שישולם**". כל זאת בידיעתו של דמרי כי תשלום היטל ההשבחה לא שולם והזכויות במקרקעין הועברו באמצעות המסמכים הכוזבים. בחלופת מיילים נוספת דרש דמרי לבדוק שוב את עניין התשלום, זאת ביודעו כי לא נעשה כל תשלום וכי האישורים הוכנו בכזב לבקשתו על ידי אירית ואף הציע להסדיר את התשלום מחשש שתיחשף המרמה. במעשיו המתוארים לעיל, תיווך הנאשם בשוחד, בכך שיצר קשר עם אירית, הציג בפניה את פנייתו של דמרי אליו ופעל להעברת סכום כסף משמעותי, שאינו ידוע במדויק, בין דמרי לאירית.

על פי המפורט בעובדות האישום השלישי, בתאריך 5.7.15 נערך חוזה מכר בנוגע ל-1/16 חלקי הקרקע גוש 3715 חלקה 41 מגרש 274 שבמזכרת בתיה (להלן: "**המקרקעין**"), בין המוכר, הוא הבעלים של המקרקעין, שלמה אטיאס

(להלן: "**המוכר**"), לבין הקונים חנה דמרי, אמו של דמרי, ובן בנימין ברנס (להלן ביחד: "**הקונים**"). על פי חוזה המכר נמכרו המקרקעין תמורת 1.4 מיליון ₪. בנוסף לאמור לעיל, בתאריך 2.7.15 נערך חוזה מכר בנוגע ל- 2/16 חלקי הקרקע גוש 3715 חלקה 41 מגרש 274 שבמזכרת בתיה בין בעלי הקרקע פנינה ושלוש גרוס (להלן: "**המוכרים**") לבין חנה דמרי. על פי חוזה המכר נמכרו המקרקעין בתמורה של 90 אלף ₪. לנוכח העובדה כי דמרי ביקש להפחית עלויות המכירה לאמו הציע למוכרים, וכך גם נקבע בחוזה המכר, כי תשלומי היטל ההשבחה יחולו על הקונים, כאשר בפועל ידע דמרי כי בכוונתו להתחמק כליל מתשלום היטל ההשבחה.

בהמשך לאמור לעיל, במועד בלתי ידוע, לאחר עריכת החוזה ובטרם התגלה בוועדה ביום 24.7.16 אירוע השוחד נשוא האישום השני, פגש דמרי את הנאשם וביקש ממנו לפעול מול בעל תפקיד מהוועדה, כך שיופחת גובה תשלום היטל ההשבחה בגין עסקת המכר. הנאשם נענה לבקשתו של דמרי תוך שציין כי "**יבדוק את הדברים ויחזור אליו**". ביום למחרת הפגישה הגיע הנאשם למשרדו של דמרי ברחובות ומסר לדמרי כי בקשתו בת השגה בתמורה ל-50 אלף ₪. דמרי שאל את הנאשם אם יוכל להפחית את התשלום המבוקש והנאשם השיב בחיוב. בשל פניית עו"ד הוועדה לדמרי ביום 24.7.16, כמתואר באישום השני, נמנע דמרי מהגשת אישורי העברת הזכויות בנכס ללשכת המקרקעין ובשל כך לא הושלמה העברת הזכויות במקרקעין על שם הקונים. במעשיו המתוארים לעיל, תיווך הנאשם בשוחד, בכך שיצר קשר עם בעל תפקיד בוועדה, הציג בפניו את פנייתו של דמרי ופעל להעברת כספי השוחד בין דמרי לאחר.

על פי עובדות האישום הרביעי, בתאריך 31.3.15 נערך חוזה מכר בנוגע לקרקע גוש 3058 חלקה 6 מגרש 206 שבמזכרת בתיה (להלן: "**המקרקעין**"), בין המוכר יעקב ידעי (להלן: "**ידעי**"), לבין הקונה אוראל עמירה. מחיר עסקת המכר עמד על 3.9 מיליון ₪ ותשלום היטלי ההשבחה בגין המקרקעין הוטל על ידעי. בתאריך 31.3.15 קיבל ידעי דרישת תשלום היטל השבחה עבור המקרקעין. עקב האמור פנה ידעי לנאשם, אמר לו כי הוא סבור שהיטל ההשבחה צריך להיות נמוך יותר וביקש ממנו לנסות ולהפחית את תשלום היטל ההשבחה. תמורת תשלום היטל השבחה מופחת, ולדרישתו של הנאשם, העביר ידעי לנאשם סכום של 17 אלף ₪ במזומן. או אז, פנה הנאשם אל אירית על מנת שתשנה מסמכים בתיק המקרקעין שבוועדה במטרה להציג מצג שווא לפיו היטל ההשבחה שולם כדין. בהמשך לאמור לעיל, ביקשה אירית מהנאשם לצורך קבלת המסמכים הכוזבים להעביר לידיה כ-5,000 ₪ (להלן: "**כספי השוחד**"). משהוסכם על כספי השוחד, הכינה אירית אישור כוזב של הוועדה לפיו ניתן פטור מתשלום היטל ההשבחה והכניסה אותו לתיק הוועדה. כמו כן, מחקה אירית את דרישת היטל ההשבחה מגיליון הדרישות בתיק (להלן: "**המסמכים הכוזבים**"). המסמכים הוכנסו לתיק המקרקעין. בהמשך למתואר לעיל העביר הנאשם את כספי השוחד לידי אירית. במעשיו המתוארים לעיל, סייע הנאשם לאירית, היא עובדת ציבור, לקבל את כספי השוחד.

במסגרת ההסדר שגובש בין הצדדים סוכם כי עניינו של הנאשם יופנה לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר, וכי התביעה תעתור לעונש ראוי של 16 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס משמעותי בעוד ההגנה תהא חופשית בטיעוניה.

להשלמת התמונה יובהר כי במסגרת פרשה זו הוגשו כתבי אישום גם נגד דמרי, אירית ויואב. נגד דמרי הוגש כתב אישום בגין מתן שוחד בבית משפט השלום בת"פ 24736-11-20. הוא הודה והורשע בשלושה אישומים, החופפים באופן מלא את שלושת האישומים הראשונים בכתב האישום נגד הנאשם. במסגרת הסדר טיעון, הודה דמרי במיוחס לו, וסוכם כי המדינה תעתור לעונש של 13 חודשי מאסר בפועל, בעוד ההגנה תהיה רשאית לטעון לענישה מקילה יותר. כמו כן סוכם

על חילוט של 100,000 ₪ ועל קנס בהיקף דומה. בגזר הדין בעניינו של דמרי מיום 23.6.22 קבע בית משפט השלום ברמלה (כב' סגן הנשיאה השופט מזרחי) מתחם ענישה הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל בגין כלל האישומים, אך מצא לנכון לסטות ממנו לקולה וגזר על דמרי **9 חודשי מאסר לנשיאה בעבודות שירות**, לצד מרכיבי ענישה משלימים. המדינה לא ערערה על קולת העונש שהוטל על דמרי.

במסגרת הסדר הטיעון בעניינה של אירית, הוצגו עתירות עונשיות דומות, לפיהן תעתור המדינה לעונש של 13 חודשי מאסר בפועל, בעוד ההגנה תהיה רשאית לטעון כראות עיניה, זאת בנוסף לקנס ולחילוט מוסכמים בסך 100,000 ₪ כל אחד. במסגרת כתב האישום המתוקן, הורשעה אירית באישום אחד ובו שני אירועים, החופפים לעובדות האישום השני והאישום הרביעי בכתב האישום נגד הנאשם. בעניינה של אירית טרם ניתן גזר הדין, והיא הופנתה לאחרונה על ידי בית המשפט לקבלת תסקיר משלים. באשר ליואב, הרי שבמסגרת הסדר טיעון הודה הוא והורשע בעבירה של סיוע ללקיחת שוחד, בגין המעשים המפורטים באישום הראשון, ונדון למאסר בעבודות שירות למשך חודשיים, לצד מאסר מותנה וקנס.

תסקיר שירות המבחן

מהתסקיר עולה כי מדובר בנאשם כבן 52, נעדר עבר פלילי, נשוי בשנית ואב לארבעה ילדים. הנאשם מתגורר עם משפחתו במזכרת בתיה, אינו עובד, מוכר כבעל נכות נפשית בגובה 60% ומתקיים מקצבת נכות של המוסד לביטוח לאומי. הנאשם סיפר כי גדל במערכת משפחתית מורכבת. אביו הלום קרב ממלחמת יום הכיפורים ואמו סובלת גם היא מבעיה נפשית. הנאשם שיתף בכך שבמשך שנים סבלו הוא ושלושת אחיותיו דרך קבע מאלימות מילולית ופיזית קשה מצד אביהם. בגיל 16 החל שימוש בסם מסוג חשיש, שתוך זמן קצר הפך לשימוש קבוע ויום יומי. אף על פי כן הצליח לסיים 12 שנות לימוד, התגייס לצה"ל, שירת שירות צבאי מלא ואף שירת בקבע כשנתיים.

הנאשם נישא לראשונה בגיל 22. לאחר שנה בה חוו קשר רווי קשים על רקע שימוש בסמים, ובמהלכה נולד בנו הבכור, התגרשו בני הזוג. הנאשם שיתף כי בנו מכור לסמים קשים והקשר עמו נותק לפני כ-8 שנים. בגיל 29 נישא בשנית. אשתו, בת 44, סייעת בבית ספר ובעלת עסק של מכבסה ביתית. הנאשם תאר מערכת יחסים קרובה, תומכת ואוהבת, כאשר לצד זאת חוו קשיים במערכת הזוגית על רקע שימוש בסמים. עוד מסר כי היו תקופות בהם לא נכח בגידול ילדיהם המשותפים, אך בשנים האחרונות עושה מאמצים לשיפור יחסיו עם ילדיו וכיום יחסיהם טובים.

בגיל 25 החל לעבוד כמפקח בניה בוועדת "זמורה" - ועדה מקומית לתכנון ובניה. עשור לאחר מכן, נעצר בגין חשד למעורבות בפרשת שוחד, אולם התיק נסגר ולא הוגש כתב אישום. על רקע זה החליט לעזוב את מקום עבודתו ופתח עסק עצמאי בתחום המזון המהיר, אשר נסגר לאחר 4 חודשים בשל הפסדים כספיים. בגיל 37 הקים עסק עצמאי נוסף בתחום האדריכלות, במסגרתו טיפל בהוצאות היתרי בניה. העסק פעל במשך 10 שנים, עד למעצרו בתיק זה. מאז, כאמור, אינו עובד ומתקיים מקצבה. הנאשם תאר קשיים כלכליים משמעותיים וחובות כספיים להוצאה לפועל בסך 500 אלף ₪, לגביהם הגיע להסדר תשלומים חודשי. לדבריו, הוריו מסייעים לו ולמשפחתו כלכלית.

באשר למצבו הרפואי, מסר כי מזה 32 שנה הוא סובל מבולימיה, הבאה לידי ביטוי בבולמוסי אכילה והקאות לסירוגין.

מדו"חות רפואיים שהציג עלה כי הוא מוכר למערך הפסיכיאטרי על רקע הפרעת אכילה וככל הנראה הפרעת דיכאון, כשברקע ההתמכרות לסמים ולאכזריות. לאורך השנים עבר מספר אשפוזים במחלקות הפרעות אכילה, אך לא חל במצבו שיפור. בנוסף, טופל ע"י השירות הפסיכולוגי במרכז הרפואי קפלן בין השנים 2008 - 2011. הנאשם מסר כי בעקבות אשפוזו האחרון באוגוסט 2021 חלה הטבה במצבו. הוא תיאר מוטיבציה גבוהה לשיפור מצבו ולהצלחה בטיפול, לצד תחושת חוסר אונים.

באשר לשימוש בחומרים פסיכואקטיביים, מסר כי בגיל 14 החל שימוש תדיר באלכוהול. בגיל 15 החל שימוש בקנאביס, כאשר תוך זמן קצר הפך לשימוש יומי. לדבריו, בגיל 33 הפסיק את השימוש בקנאביס, בשל התפרצויות זעם שהיו לו כתוצאה מהשימוש. בעקבות הפסקת השימוש בקנאביס הגביר את השימוש באלכוהול, לצד שימוש אינטנסיבי בסם מסוג קוקאין. לצד השימוש בסמים תאר כי ניהל אורח חיים נהנתני אשר כלל, בין היתר, הימורים בסכומים גבוהים. לדבריו היה מכור לסמים במשך כ-35 שנה, עד שלפני כ-3 שנים, לאור רצונה של אשתו לסיים את מערכת היחסים על רקע התמכרותו, נגמל משימוש בחומרים משני תודעה. מסר כי טופל ביחידה להתמכרויות בקריית עקרון במשך כשנתיים וחצי, ובמקביל השתתף בקבוצות לעזרה עצמית למכורים אנונימיים. שירות המבחן ציין כי פנה ליחידה להתמכרויות על מנת לקבל מידע אודותיו, אולם זה טרם התקבל. הנאשם מסר בשירות המבחן בדיקות שתן נקיות מסמים.

בהתייחסותו לעבירות נשוא תיק זה, מסר כי הכיר את עו"ד דמרי על רקע עסקי נדל"ן. תאר כי בתוך זמן קצר הפכו השניים לחברים קרובים, כאשר לדבריו היווה דמרי עבורו דמות אב, תומכת ודואגת. מסר כי בשנים שהכירו דמרי סייע לו בתשלום חובותיו לגורמים שוליים, על רקע השימוש בסמים והימורים. עוד מסר כי בשנת 2009 פנה אליו דמרי לראשונה, תאר קושי כלכלי משמעותי לשלם היטל השבחה לוועדה המחוזית לתכנון ובניה, וביקש שסייע לו מול הגורמים השונים בוועדה. בהמשך, לדבריו, אף הדריך אותו כיצד לפעול על מנת לקדם הנושא. הנאשם ייחס בחירתו לסייע לדמרי, להיותו נתון תחת השפעת סמים ולהתמכרותו העמוקה. לדבריו, באותה תקופה היה קל דעת, זלזל בחוקים, חי את הרגע ולא חשב על חומרת והשלכות מעשיו. בנוסף, תאר קשר משמעותי עם דמרי ורצון עז לסייע לו בהתמודדות עם מצוקותיו הכלכליות ולגמול לו על שעזר לו בעבר.

הנאשם הביע חרטה עמוקה על מעשיו והדגיש את הליך השיקום שעבר מאז ביצוע העבירות, הכולל את ניקיונו מסמים ואלכוהול וכן הצלחתו לייצב את מחלת הבולימיה. תאר שיפור ביחסיו הזוגיים והמשפחתיים ומסר כי כיום מבין את משמעות התא המשפחתי והמחירים הרבים שהוא ומשפחתו שילמו לאור התמכרותו ומעשיו. הנאשם הביע חשש מריצוי מאסר בפועל, אשר יגדע את הליך השיקום בו מצוי מזה שנים ואף עלול להוביל לרגרסיה במצבו הרפואי וההתמכרותי. בהקשר זה גם הביע אמירות אובדניות.

הנאשם שיתף כי מטופל במסגרת "סל שיקום". על פי גורמי הטיפול הנאשם מטופל במסגרת מזה כשנה. במסגרת תכנית הטיפול שנקבעה, הנאשם נפגש אחת לשבוע עם עובד סוציאלי, פעמיים בשבוע עם מדריכה שיקומית ופעם בשבוע עם מדריך מכור-נקי. מטרות הטיפול הן התמקדות בניקיון מסמים וטיפול בהפרעת האכילה ממנה סובל, איתור וזיהוי מוקדי סיכון ותמיכה רגשית ברגעי משבר. כמו כן גורמי הטיפול מלווים ומסייעים לנאשם במיצוי זכויותיו מול הגורמים השונים. מתקיימות שיחות במסגרת המשפחתית, על מנת לעזור לנאשם בניהול תקשורת נכונה עם בני משפחתו וחבריו במטרה לבסס את תכנית השיקום שלו. בנוסף, הנאשם החל טיפול במרכז יום לבריאות הנפש,

"מרחבים", ביום 8.2.22. לדבריו, משך הטיפול הוא כשלושה חודשים. לבקשתו, לא פנה שירות המבחן לגורמי הטיפול שם לקבל מידע. עוד שוחחו עם גורמי הטיפול במחלקה לשירותים חברתיים במזכרת בתיה אשר מסרו כי נמצאים בקשר מעקבי עם הנאשם. בהתאם לצורך מסייעים לו בתיווך מול גורמים פורמאליים שונים.

שירות המבחן התרשם מאדם אשר גדל בצל אב אלים, בתא משפחתי מורכב. להערכתו, על רקע קשייו במשפחת מוצאו פיתח קשיים רגשיים, מבלי שקיבל מענה מותאם לצרכיו, התמכר לסמים מגיל צעיר ולצד זאת הצליח לתפקד במסגרות חיו השונות, סיים 12 שנות לימוד ושירת שירות צבאי מלא. בחייו הבוגרים עשה מאמצים לשמור על יציבות תעסוקתית. נלחם במחלת הבולימיה כשברקע דיכאון. להערכתם ביצע העבירות על רקע צורך רגשי בדמות משמעותית, דומיננטית ואבהית בחייו. במפגש עם דמות זו פעל מתוך רציו ומילוי צרכיה, בשל חשש לאובדן אחר משמעותי. עוד העריך השירות כי ביצע את העבירות על רקע עמדות מקלות וזלזול בחוק. ניכר כי בשנים האחרונות פועל לעריכת שינוי במצבו, כאשר מזה כ-3 שנים אינו צורך סמים, השתלב בטיפול ייעודי בתחום, אותו סיים בהצלחה לדבריו, וכיום ממשיך להיעזר בקבוצות עזרה עצמית למכורים. בנוסף, מזה כ-5 חודשים התייצב מצבו הרפואי והוא נעזר בטיפול במסגרת "סל שיקום".

כגורמי סיכון לקח שירות המבחן בחשבון את חומרת העבירות, שימוש בסמים לאורך שנים רבות וברקע לביצוע העבירות, כמיהתו לדמות הורית משמעותית ונטייתו לרצות מחשש לאובדן הדמות, תוך שפעל משיקולים קצרי טווח ואף במחיר של מעורבות בפלילים. עוד נלקחו בחשבון המציאות המשפחתית המורכבת בה גדל, הקשיים ביחסיו עם אביו אשר נמשכים עד היום, התייחסותו לביצוע העבירות וכן עמדותיו המקלות ברקע לביצוען. כגורמי סיכוי לשיקום לקחו בחשבון כי הנאשם שמר על יציבות תפקודית במסגרות חיו השונות וכן מבחינה תעסוקתית, קשריו המשפחתיים המהווים גורם תמיכה משמעותי עבורו, ההתרשמות כי כיום קיימת הבנה באשר למחירים האישיים שעלול לשלם בביצוע עבירות, פנייתו לטיפול ביחידה להתמכרויות, כשלבדבריו סיים בהצלחה, העובדה כי מטופל במסגרת "סל שיקום" ומשתתף בקבוצות לעזרה עצמית למכורים, שיתוף הפעולה עם שירות המבחן ומסירת בדיקות שתן נקיות. עוד ניתן משקל לכך שעל אף שמתקשה בעיתוי זה לבחון בחירותיו והתנהלותו ברקע לעבירות, מבטא הנאשם חרטה ונכונות לשאת בהשלכות מעשיו, לצד מוטיבציה גבוהה להמשך טיפול ושיקום.

לאור דברים אלו, על מנת לעודד הנאשם להמשיך בהליכי השיקום ולא לגדוע את התהליך, ולאור ההערכה כי הטיפול יסייע בצמצום הסיכון להישנות העבירות, בא שירות המבחן בהמלצה להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך הנאשם בטיפול במסגרת "סל שיקום" ובמחלקה לשירותים חברתיים במזכרת בתיה וימסור בדיקות שתן בשירות המבחן. בנוסף, כענישה קונקרטי, הומלץ על עבודות שירות אשר יהוו עבורו עונש מרתיע ומציב גבול, כאשר שירות המבחן סבור כי ענישה בדרך של מאסר תביא לנסיגה במצב הרגשי-נפשי וכן חשיפה לגורמים שוליים וסיכון לחזור לשימוש בסמים.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה עמדה בטיעוניה על הפגיעה הקשה בערכים המוגנים, הכרוכה בעבירות שוחד. המדובר בעבירות הפוגעות קשות בטוהר המידות וביושרם של עובדי הציבור, בפעילותו התקינה של המנהל, בשירות הציבורי ובאמון

הציבור. הפגיעה במקרה זה היא, לדבריה, משמעותית, וזאת לאור נסיבות ביצוע העבירות. בתוך כך, הזכירה כי הנאשם עבד באופן עצמאי לקדם אישורים שונים מול הוועדה וכי פועלו העברייני של הנאשם בכלל האישומים התמצה בסופו של יום בהעברת כספים לעובדי ציבור, פקידים בוועדה המחוזית לתכנון ובניה. בעבור כספי השוחד קיבל הנאשם מסמכים כוזבים שמטרתם יצירת מצג שווא בתיקי הוועדה, לפיו היטל ההשבחה בעסקאות המכר השונות שולם, כל זאת במטרה להתחמק מתשלום ההיטל או להפחית מגובהו. על יסוד מצגי השווא הנ"ל התאפשר להשלים את רישום הזכויות במקרקעין על פי חוזה המכר. הנאשם שימש בשלושת האישומים הראשונים כמתווך בין דמרי לבין פקידים בוועדה, וחזר על מעשיו בשנים 2009, 2015 ו-2016. הנאשם פעל לבקשתו ועל דעתו של דמרי והיה מודע למטרת העברת הכספים ולכך שקיבל לידיו מסמכים כוזבים. סכום כספי השוחד שהועבר לפקיד הוועדה באישומים אלה באמצעות הנאשם היה 170 אלף ₪, כאשר הנאשם הוא שידע את דמרי מה הסכומים שמבקשים עובדי הציבור. באישום הרביעי פעל הנאשם באופן עצמאי מול מזכירת הוועדה, לאחר שהתבקש ע"י המוכר בעסקת המכר להפחית את גובה תשלום היטל ההשבחה. בתוך כך, העביר הנאשם לאירית יעיש סכום של 5,000 ₪, לאחר שקיבל מהמוכר בעבור כל המעשה 17,000 ₪.

מנסיבות אלו עולה כי מדובר בעבירות שקדם להן תכנון מוקדם, כאשר הוצאה לפועל של העבירות הצריך שיתוף פעולה של מספר גורמים, כשהנאשם נסמך כל העת על ניסיונו המקצועי. בחירתם של הגורמים המעורבים במקומות ניטרליים להעברת הכספים מצביעה על תכנון ותחכום, כמו גם ירידה לפרטים והסוואת הפעולות, המלמדים על דפוס חשיבה מרמתי ועברייני. הנאשם השתמש בידע המקצועי ובקשרים שאסף לאורך עבודתו בוועדה. לשיטת המאשימה הנאשם הוא האופרטור של כלל העבירות, כאשר הוא משמש בתפקיד מרכזי. רק לו יש קשר ישיר לעובדי הציבור ובלעדיו לא ניתן לבצע את המעשים. לטענת ב"כ המאשימה ניתן ללמוד כי הנאשם פעל בכל העת במניפולציה, בעורמה ובשיטתיות, וזאת לפי דפוס הפעולה שאימץ, שנועד כולו כדי להתחמק מתשלום ההיטל, כאשר באישום הרביעי הנאשם מאמץ לעצמו את הדפוס ופועל באופן עצמאי ללא מעורבותו של דמרי. בנוסף, באישום השני, כאשר עלה חשד בוועדה לנעשה, פעל הנאשם גם כדי להסוות את פעולותיו, כאשר הגיע עם שיק על שם דמרי והחתים את השיק בחותמת "נתקבל". לעניין האישום השלישי ציינה כי על אף שדמרי לא הגיש את המסמכים בסופו של דבר אין זה מעלה או מוריד ממעשיו של הנאשם, כאשר בעניינו יסודות העבירה הושלמו עם העברת הכסף. מבחינת הנזק בפועל, בתמורה לכספי השוחד בסך 170 אלף ₪, נוצר נזק כלכלי לקופת המדינה בהתחמקות מתשלום היטל השבחה בסכום של 800 אלף ₪. על פי כתב האישום לא ידוע מה הסכומים אותם קיבל הנאשם לכיסו.

באשר למדיניות הענישה הנוהגת ציינה כי בתי המשפט בעבירות דומות הטילו מאסר ממשי לתקופות שונות. על חומרת העבירה ניתן ללמוד מתיקון 103 לחוק במסגרתו הוחמר העונש על לקיחת שוחד, אשר עומד כיום על 10 שנות מאסר. לדבריה, במצב דברים רגיל הייתה המאשימה עותרת למתחם ענישה כולל הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל, אך בתיק זה היא עותרת על פי ההסדר לעונש ראוי של 16 חודשי מאסר, לאחר ששקללה את כלל הפרמטרים, ביניהם, חומרת העבירה, חלוף הזמן מביצוע העבירות, עברו הפלילי של הנאשם, אשר התיישן, והליך הגישור בו נבחנו היבטים ראייתיים בתיק ואף בעניינם של מעורבים נוספים. כמו כן נלקחו בחשבון נסיבותיו האישיות, הנפשיות והרפואיות של הנאשם. עוד ציינה כי החקירה עצמה החלה בדצמבר 2016, וכי זו התעכבה לאור השלמות חקירה ארוכות, כשלאחר מכן אף בוצע שימוע ארוך במשך כשנה.

ב"כ הנאשם הקדיש את מרבית דבריו לטענה כי חלקו ומעמדו של הנאשם בביצוע המעשים, לפחות אלה שבשלושת האישומים הראשונים, היה מצומצם מזה של יתר המעורבים, ובהתאם לכך גם עונשו צריך להיות קל מזה שיושג על דמרי או על אירית, על אף שהסדרי הטיעון שגובשו בעניינם היו מקלים יותר. הסנגור הדגיש את הפערים הגדולים בין הנאשם לדמרי, אשר הוא זה שיזם את מתן השוחד, הפעיל את הנאשם שראה בו דמות אב, ניצל את מצבו הרעוע ואת התמכרותו לסמים, והפיק את הרווחים הכספיים הגבוהים שהיו כרוכים באי תשלום היטלי ההשבחה. עוד הדגיש כי על פי כתב האישום הנאשם עצמו לא הרוויח דבר ממעשים אלו, זאת בשונה מדמרי ומעובדת הציבור ששלשלו לכיסם סכומי כסף נכבדים. אמנם אין מחלוקת כי לנאשם אישום נוסף, שאינו קשור לדמרי, הוא האישום הרביעי, בו פעל הנאשם ללא מעורבות של דמרי, אך במקרה זה מדובר היה בסכומים נמוכים ביותר, כאשר סכום השוחד עמד על 5,000 ₪ בלבד. לטענת ב"כ הנאשם, השתמש דמרי בנאשם על מנת להרחיק עצמו מהמעשים, בעודו יושב במשרדו ושולח את הנאשם עם הוראות ביצוע, ועל כן אין לראות בנאשם כמתווך עצמאי ודומיננטי. לדבריו, אין זה סביר כי על הנאשם יוטל עונש חמור, כאשר דמרי ועובדת הציבור הם הדמויות המרכזיות במעשים והזכיר כי בעניינם עותרת המאשימה לעונש של 13 חודשי מאסר, וכי יואב, בעלה של אירית, עובדת הציבור, אשר סייע לה בכך שלקח עבודה את השוחד בסך 60 אלף ₪, נדון כמסייע לעונש מאסר בעבודות שירות למשך חודשיים.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, הפנה לתסקיר שירות המבחן אשר סקר לעומק את מצבו של הנאשם. בתוך כך הזכיר כי מדובר במי שגדל בתנאים קשים, השתמש בסמים ובאלכוהול תקופה ארוכה, מתמודד עם מחלת הבולימיה ונמצא בפשיטת רגל. אלא שבשנים האחרונות החל הנאשם בהליך שיקום אשר מניב פירות. הנאשם נגמל מסמים ומאלכוהול ומטפל במחלת הבולימיה שלו, זאת לאחר שלאורך תקופה ארוכה נכנס לעיתים קרובות לבתי חולים למתמודדי נפש. הנאשם נלחם על חייו ועל האפשרות לשקמם וזוכה כיום לעזרה מגורמי טיפול שונים. מדובר בהליך שיקום משמעותי, אותו מבצע הנאשם מזה מספר שנים, ללא קשר להליך המשפטי המתנהל נגדו. הסנגור הגיש מסמכים טיפוליים ורפואיים בנוגע לנאשם והדגיש את האמור בתסקיר בדבר החשש כי עונש מאסר יגדע את הליכי הטיפול של הנאשם ויפגע קשות בנאשם, אשר סובל מתחלואה כפולה ומצבו עלול לשוב ולהתדרדר. לאור דברים אלו ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן.

במסגרת הטיעונים לעונש שמעתי גם את אמו של הנאשם, אשר סיפרה על הקשיים שחווה הנאשם כילד ונער שגדל לצד אב המצוי במצב פוסט טראומתי, ואם שנזקקה גם היא לטיפול נפשי. דבריה, אותם לא אשוב ואפרט מפאת צנעת הפרט, נגעו אל הלב. בנוסף, העידה גם אשת הנאשם, אשר תיארה בהתרגשות את השינוי שחל בנאשם בשנים האחרונות. לדבריה, חוותה עמו בעבר תקופות קשות, בהם לא שימש עזר כנגדה בכל הנוגע לפרנסת הבית ולגידול הילדים. אף על פי כן האמינה לאורך השנים כי ביכולתו לצאת מהמצוקה הקשה אליה נקלע ולהתמודד עם קשייו. בעקבות ההליך הטיפולי שעובר הנאשם התגשמו משאלותיה וכיום הוא משמש כאב ובן זוג מסור ואוהב. כיום יש בניהם קשר טוב ואוהב, והם חווים הצלחות רבות בזכותם ובזכות משפחתם שתמכה בהם.

מטעם ההגנה העיד גם מר אלון בלומנפלד, עו"ס בעמותת "אנוש", אשר מסר כי הנאשם מטופל על ידו כבר שנה ושלושה חודשים. במסגרת תכנית השיקום שנבנתה, נפגש עמו הנאשם מידי שבוע ומקיים פגישות עם מדריכת שיקום פעמיים בשבוע. תכנית השיקום קשורה בכל תחומי החיים לרבות שמירה על ניקיון, ניהול סדר יום, התמודדות עם הורות וכיוצא בזה. כיום, הנאשם נקי מסמים כבר שנתיים ושמנה חודשים והוא מתמודד היטב הן במערכת הזוגית שלו והן

בטיפול בילדיו. באשר למחלת הבולימיה, מסר כי הנאשם היה מאושפז כ-3 חודשים במחלקת הפרעות אכילה בתל השומר, וכיום הוא נפגש עם דיאטנית מידי שבוע ומקבל טיפול ותמיכה בתחום בריאות הנפש. כלל הקשיים שחוה הנאשם מקורם באותן טראומות ילדות שחוה, וכיום הוא מתמיד בטיפול השיקומי, משתתף מיוזמתו בקבוצות NA, מקפיד על התזונה ועושה כל מאמץ על מנת שלא להתדרדר לאחור. על פי התרשמותו מצוי הנאשם בעיצומו של תהליך שיקומי משמעותי.

לבסוף שמעתי גם את דברי הנאשם עצמו, אשר מסר כי גדל לאב הלום קרב ומגיל צעיר התמכר לסמים ואלכוהול וסבל ממחלת הבולימיה. במשך 35 שנה ניהלה אותו ההתמכרות, עד שלפני כשלוש שנים יצא לדרך חדשה, בזכות אשתו שדחקה אותו ללכת לטיפול. הנאשם סיפר על התהליך שעבר, הן בהיבט של הניקיון מסמים והן בזה של הטיפול הנפשי בו הוא נוטל חלק, ועל התובנות שהפיק בזכותו. הנאשם הביע חרטה עמוקה ובושה על מעשיו, וצער על שפגע במשפחתו. לדבריו, לא יחזור עוד לבצע עבירות, וכיום הוא ממוקד במשפחתו ובשיקום במצבו הנפשי והבריאותי. לאור דברים אלו ביקש מבית המשפט לעזור לו להמשיך בדרך בה התחיל.

דין והכרעה

"עבירות השוחד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להנהיג נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילויי שחיתות מצידם. בפסיקתנו הוכרו שלושה ערכים עיקריים שעליהם נועדו האיסורים הפליליים על מתן שוחד ולקיחתו להגן: טוהר המידות של פקידי הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים שבידם מופקדים כוחות וסמכויות לפעול בשם הרשות ושחבים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילותו התקינה של המינהל, שעלולה להשתבש אם עובדי ציבור שנתון להם שיקול דעת ישקלו שיקולים זרים בשל שוחד שניתן להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי יתפס בעיני הציבור כמושחת וכמי שעובדיו נוהגים לקבל שוחד."

דברים אלה של בית המשפט העליון מתוך דנ"פ 10987/07 מ"י נ' כהן (2.3.09), מבהירים הבהר היטב את הערכים החברתיים החשובים עליהם נועדו עבירות השוחד להגן, ערכי יסוד שבהעדרם אין תוחלת לפעילותו של מנהל ציבורי. לנוכח חשיבותם של ערכים אלה, והפגיעה הקשה בסדרי הממשל, השירות הציבורי ואמון הציבור במערכות השלטון, הכרוכה בעבירות הללו, נקבעה בהקשר זה מדיניות ענישה מחמירה, הכוללת דרך כלל עונשי מאסר של ממש. הנה כך למשל באו הדברים לידי ביטוי ברע"פ 2351/10 סופר נגד מ"י (1.6.10):

"בית-משפט זה התייחס לא אחת לחומרה היתרה הטמונה בעבירות שוחד ושחיתות ובפגיעה הרחבה שהן פוגעות ביחסי השלטון והאזרח ובמבנה החברתי כולו. נוכח חומרה זו נקבע, כי יש לנקוט בקו ענישה מחמיר כלפי החוטאים בעבירות אלה..."

המעשים בהם נטל הנאשם חלק בפרשה זו פגיעה ממשית בערכים החברתיים המוגנים. אין מדובר אמנם בפרשייה המזעזעת את אמות הספים של השלטון, או בכזו בה מעורבים שרים, חברי כנסת, ראשי ערים או נושאי משרה בכירים אחרים, כפי שכבר נתקלנו בעבר, למגינת הלב. לעומת אלה נדמה כי מדובר בעניין כמעט בנאלי, עו"ד העוסק בתחום הנדל"ן ומבקש להימנע מתשלום היטלי השבחה, משלם סכומי כסף גבוהים במזומן, באמצעות איש קשר, לפקיד בוועדה מחוזית לתכנון ובנייה, אשר מספק חיש קל אישורים כוזבים על תשלום היטל השבחה, להסוואת העובדה כי מאז לא שולם לאוצר המדינה. אלא שבבנאליות זו, ביומיומיות ובקלות שבהתנהלות הנ"ל, טמון סיכון גדול לציבור ולאיטנות המנהל הציבורי, לא פחות מאשר באותן פרשיות אשר זוכות מדי יום לפתוח מהדורות. מדובר בשחיתות ערכית, מוסרית וציבורית בוטה, אשר מערערת את אמון הציבור ברשויות השלטון, פוגעת פגיעה קשה במנהל הציבורי ובמטרותיו ואף פוגעת באופן ממשי בעקרונות של שוויון בנטל המס ובקופה הציבורית. נזכיר, כי על רקע הפעילות המתוארת בשלושת האישומים הראשונים, התחמק דמרי מתשלום היטלי השבחה בהיקף כולל של 800,000 ₪, אשר נגזלו מקופת המדינה. עוד ראוי להדגיש כי אין מדובר באירוע חד פעמי או במעידה זמנית, אלא בדפוס פעילות אשר חזר על עצמו מספר פעמים לאורך תקופה ארוכה, מאז 2009 ועד 2016.

לצד החומרה הרבה שבפרשייה כולה, ומבלי לגרוע מחלקו של הנאשם במעשים, מקובלת עלי עמדת הסנגור המלומד לפיה החומרה שבמעשיהם של אירית ושל דמרי גבוהה יותר מזו שבאה לידי ביטוי במעשי הנאשם. עניינם של שניים אלה אינו נידון לפני, וחזקה על בתי המשפט העוסקים בעניינם כי ירחיבו בפירוט השיקולים השונים לקולה ולחומרה, אך מהמידע המצוי לפני, המתמקד בעובדות כתב האישום המתוקן ובתסקיר שירות המבחן, מתחייבת, לצורך הדיון הנוכחי, המסקנה כי מעשי הנאשם מצויים במדרג חומרה נמוך מעט יותר מאלה של הנאשמים האחרים, ואנמק.

אירית, מזכירת הוועדה, הנה עובדת ציבור. ככזו, עליה עיקר הנטל המוסרי, הערכי והמשפטי לעמוד בפרץ, לשמור על ניקיון כפיים, לשרת את הציבור בנאמנות, במסירות וביושר, ולהימנע מניצול מעמדה והאמון שניתן בה להפקת רווחים כלכליים. דמרי, מנגד, אמנם אינו עובד הציבור, אלא אדם פרטי, אך כעורך דין מצופה גם ממנו להציב את החוק כנר לרגליו ולנהל ענייניו באופן מקצועי ואתי. מכל מקום, אפילו נתעלם מחובותיו המקצועיות, הרי שמעמדו של דמרי בפרשה מרכזי ביותר. הוא שיזם את תשלומי השוחד ואת התהליך אשר החטיא את המערכת כולה, הוא שהפעיל את הנאשם ושלח אותו על מנת לאתר פקיד ועדה שיהיה נכון לשתף עמו פעולה, הוא שצייד את הנאשם בסכומי השוחד המשמעותיים, 170 אלף ₪ בשלושת האישומים יחדיו, והוא שהפיק את הרווח הכלכלי הניכר בדמות ביטול הצורך בתשלום היטלי השבחה בהיקף כולל של 800 אלף ₪.

ודוק, אינני מקל ראש כלל ועיקר במעשיו של הנאשם. הנאשם ניצל את הידע המקצועי שרכש בעת שעבד בעבר כמפקח בוועדה ואת הקשרים האישיים שטיפח, אשר שימשו אותו במסגרת עיסוקו בקידום אישורים של פונים שונים מול הוועדה, ושימש כצינור בין דמרי, ובאישום הרביעי גם בין ידעי, לבין עובדי הציבור המושחתים בוועדה. הנאשם הוא זה שהעביר את המסרים והבקשות בין שני הצדדים ובהמשך קיבל לידייו את כספי השוחד והעביר אותם לייעדם. ללא הנאשם, או אדם אחר דוגמתו, לא ניתן היה לבצע את המתואר בכתב האישום, ובמובן זה תרם הנאשם תרומה ייחודית לקידום ויישום עסקאות השוחד, ואין לגרוע מאחריותו זו. יחד עם זאת, ברי כי מידת האשם, מידת החומרה ורף האחריות שלו נמוך משל שני המעורבים הבכירים ממנו.

עוד ראוי להזכיר, בהקשר זה, בזהירות המתבקשת, שכן כתב האישום אינו מתייחס מפורשות למוטיבציה שעמדה בבסיס מעשיו של הנאשם ולשאלת הרווח שהפיק מהמעשים, כי על פי האמור בכתב האישום עצמו, חב הנאשם חוב כספי בגובה עשרות אלפי ₪ לדמרי. בנוסף, עולה מהתסקיר, ושוב יאמרו הדברים בזהירות המתחייבת, כי הנאשם ראה בדמרי דמות משמעותית, דומיננטית ואבהית בחייו, ופעל כלפיו מתוך דפוסי ריצוי. אמנם בעניינו של הנאשם מצביע האישום הרביעי על כך שבהמשך פעל פעם אחת ויחידה, בסכומים נמוכים יחסית, באותו דפוס פעילות גם לבקשת אדם אחר, ללא מעורבות של דמרי, אך בשים לב למכלול הנסיבות, לפערי הכוח ולשאלת היוזמה והרווח, ספק בעיני אם קיימת הייתה מלכתחילה הצדקה לעתור לעונש חמור יותר לנאשם מזה שיוטל על דמרי. כפועל יוצא מכך, כעת, משניתן גזר דין חלוט בעניינו של דמרי, במסגרתו נמנע בית המשפט מהטלת עונש של מאסר מאחורי סורג ובריח, והסתפק בהטלת 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, דומה כי שיקולי צדק, שוויון ומדרג ענישה ראוי מובילים כולם אל המסקנה כי אין מקום להחמיר עם הנאשם שלפני מעבר לכך.

אותה מסקנה ממש תיגזר בהמשך גם מהמצבור הרחב של הנתונים המיוחדים המתקיימים בעניינו של הנאשם, ואשר מצדיקים חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, אך ראשון ראשון ואחרון אחרון, ועל כן בטרם יפורטו העילות לסטייה מהמתחם אתיחס בתמצית גם למתחם עצמו, תוך בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת**, בהסתמך על הפסיקה שהוגשה מטעם המאשימה, שכללה מספר החלטות ישנות של בית המשפט העליון, שקדמו לתיקון 113 לחוק ועל כן לא כללו התייחסות למתחמי ענישה, ומספר פסקי דין של בתי המשפט המחוזיים.

ברע"פ 8287/10 **צויגנבאום נ' מ"י** (25.1.11), בו נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש, שהורשע בבימ"ש השלום, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות תיווך בשוחד ועבירות נלוות. מדובר היה במורה לנהיגה, שבין יתר העבירות שביצע גם העביר מאחד מתלמידיו שוחד בסך 8,000 ₪ לבוחן ממשד הרישוי, על מנת שסייע לאותו תלמיד לעבור בהצלחה את מבחני הנהיגה. על המבקש הושת עונש של **12 חודשי מאסר בפועל** וקנס בסך 20,000 ₪.

בע"פ 8489/11 **עבידו נ' מ"י** (19.4.12), מדובר היה במערער שהורשע, על פי הודאתו, בשתי עבירות תיווך לשוחד. במסגרת תפקידו בחברה בה הועסק העביר המערער משאיות משטחי הרשות הפלסטינית לשטחי ישראל, ועל מנת שתכולתן של אלה לא תיבדקנה העביר המערער כספי שוחד ממעסיקו למפקד מחסום המנהרות הסמוך. ההיקף הכספי של תשלומי השוחד לא היה רב, אך מדובר היה במספר לא מבוטל של אירועים. על המערער, בעל עבר פלילי, הושת עונש מאסר בפועל בן **11 חודשים** וקנס בסך 2,500 ₪. ערעורו נדחה.

ברע"פ 2351/10 **סופר נ' מ"י** (1.6.10), דובר בשוטר, שהורשע בבית משפט השלום, בעבירות של תיווך לשוחד, בכך שקשר קשר עם מי ששימש כקצין יעוץ לענייני פלסטינים בצה"ל, כך שינפיק אישורי כניסה ושהייה בישראל עבור תושבי הרשות הפלסטינית ע"פ פרטים אותם ימסור לו המבקש. במקביל קשר המבקש קשר עם אחרים, ביניהם קבלן בניין, לפיו יספק לו אישורי כניסה ושהייה לתושבי הרשות המועסקים אצלו בתמורה לתשלום. בית משפט השלום גזר עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, אך ערעור המדינה על קולת העונש התקבל ובשים לב לתפקידו של המבקש ולסיכון הביטחוני אשר היה כרוך בביצוע המעשים, הטיל בית המשפט המחוזי **15 חודשי מאסר בפועל**. בקשת רשות הערעור שהוגשה לבית המשפט העליון - נדחתה.

בת"פ (חיפה) 49454-12-17 מ"י נ' **מנעא ואח'** (21.5.19), דובר בארבעה נאשמים שהורשעו על פי הודאתם, בעבירות של מתן שוחד ותיווך בשוחד לשוטר במשטרת ישראל. בעניינו של הנאשם המרכזי, שנתן לשוטר מספר פעמים שוחד במזומן ובטובות הנאה, בסך כולל של כ-10,000 ₪, נקבע **מתחם ענישה הנע בין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל**, והוטל עונש של **12 חודשי מאסר** וקנס בסך 10 אלף ₪. על הנאשם 2 הוטלו **10 חודשי מאסר** ועל שני המעורבים הנוספים, שהורשעו במתן שוחד בלבד, נגזרו **עונשי מאסר בעבודות שירות**. שני המעורבים העיקריים ערערו לבית המשפט העליון, אך חזרו בהם לאחר שנשמעו הערות בית המשפט - ראו ע"פ 4572/19 **עבאס ואח' נ' מ"י** (18.12.19).

בת"פ (חיפה) 45690-02-14 מ"י נ' **משיח ואח'** (11.1.18) דובר בשוטר אשר הורשע בעבירות של לקיחת שוחד, זיוף מסמך, מרמה והפרת אמונים, ונידון לעונש מאסר בן 24 חודשים. לעניינו רלבנטית הפסיקה בנוגע לנאשם 2, אשר הורשע בתיווך בשוחד וזיוף מסמך, לאחר שבהזדמנויות שונות מסר לשוטר סכומי כסף וטובות הנאה שונות, על מנת שישבי לנהגים שביצעו עבירות תנועה חמורות את רישיון הנהיגה או את רישיון הרכב שלהם. בעניינו של נאשם זה, נקבע מתחם הנע בין **12 ל-36 חודשי מאסר** והוטלו עליו **12 חודשי מאסר בפועל**. ערעור שהגישו הנאשמים לבית המשפט העליון נדחה בהסכמתם, לאחר שנשמעו הערות בית המשפט (ראו ע"פ 1549/18 **משיח נ' מ"י** (23.7.18)).

במסגרת ת"פ (ת"א) 58332-09-19 מ"י נ' **ניניו** (7.12.20) נדון עניינו של נאשם, יועץ מזון במקצועו, שהורשע על פי הודאתו, בכך שנתן טובות הנאה, בהזדמנויות שונות, לשישה עובדי ציבור בשירות המזון הארצי. הנאשם הורשע, בין היתר, בשתי עבירות של מתן שוחד וארבע עבירות של סיוע להפרת אמונים, כאשר היקף הכספים וטובות הנאה שנתן עמד על 143 אלף ₪. לעניינו רלוונטית במיוחד ההרשעה בעבירת תיווך לשוחד בהיקף של 20,000 ש"ח, שלצידה קבע בית המשפט המחוזי **מתחם הנע בין 6 ל-12 חודשי מאסר בפועל**. על הנאשם, אדם נטול עבר פלילי, נגזרו בגין מכלול העבירות 30 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 300 אלף ₪. ערעור שהוגש לבית המשפט העליון התקבל באופן חלקי ותקופת המאסר הופחתה ל-**24 חודשים**, זאת לאור עיקרון אחידות הענישה ונסיבותיו האישיות של המערער (ראו ע"פ 325/21 **ניניו נ' מ"י** (29.8.21)).

ניתן היה כמובן להרחיב עוד יותר בסקירת הפסיקה, אך לא מצאתי בכך טעם בנסיבות המקרה הנוכחי, במסגרתו לא חלקה למעשה ההגנה על הנחת העבודה לפיה מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם כולל גם ברף התחתון תקופת מאסר ממשית מאחורי סורג ובריא, ומיקדה את טיעוניה בסטייה לקולה מהמתחם, ואילו המאשימה מצידה הבהירה כי מקובל עליה כי העונש שיוטל יהיה נמוך מהרף התחתון של מתחם העונש ההולם לו הייתה עותרת בנסיבות רגילות.

משאלו הם פני הדברים, השאלה האם המתחם שראוי היה לקבוע מתחיל מ-18 חודשי מאסר בפועל, מ-20 חודשים או מ-24 חודשים, כפי שטענה המאשימה, אינו עומד בליבת הדיון ודי יהיה בכך שאציין כי מקובלת עלי מחד טענת המאשימה לפיה העונש הראוי, לו היא עותרת במסגרת ההסדר, אינו ממצה את הדיון ומצוי מתחת לרף התחתון של מתחם העונש ההולם, ומנגד כי מדובר, בנסיבות העניין, בהסדר סביר, שראוי לכבדו. הדיון יתמקד, אפוא, מעתה, בסוגיה המרכזית שבמחלוקת ועניינה מידת הסטייה לקולה מהמתחם, כלומר האם מתחייב במקרה זה עונש מאסר מאחורי סורג ובריא כעתירת המאשימה, או שלנוכח הנסיבות המיוחדות ושיקולי השיקום שהוכחו ראוי להסתפק, כעתירת ההגנה, במאסר שיינשא בעבודות שירות.

בהיבט זה כבר ציינתי לעיל את עמדתי לפיה שיקולים הנוגעים למדרג הענישה, לצדק ולהגינות תומכים באימוץ עמדת ההגנה, לנוכח העונש המקל שהוטל על דמרי, אשר מעשיו מצויים בעיני ברף חומרה גבוה יותר מזה של הנאשם, זאת על אף שאני ער לשוני המסוים בעבירות ובהיקף המעשים. יתרה מכך, כפי שיובהר כעת, אף ללא קשר לעונשו של דמרי, ראוי בעיני במקרה מיוחד זה לתת משקל בכורה לשיקולי השיקום על פני שיקולי הגמול וההרתעה, וזאת לנוכח נסיבותיו האישיות החריגות של הנאשם והליכי השיקום הרבים והמשמעותיים בהם הוא נוטל חלק מזה שנים ארוכות, ואפרט.

כידוע, סעיף 40ד(א) לחוק מתיר לבית המשפט להקל עם נאשם מעבר לרף התחתון של המתחם "אם מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". כפי שעולה מנוסח הסעיף, האפשרות לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום שמורה לא רק למקרים בהם כבר הוכח שהנאשם השתקם אלא גם למקרים בהם יש סיכוי של ממש שישתקם. הפסיקה קבעה, בהקשר זה, כי ניתן להתחשב, בין היתר, בשיקולים כגון המוטיבציה שהביע האדם המורשע להשתקם; הליכי גמילה מהתמכרות; הצלחה בהשתלבות בהליכים טיפוליים; שינוי בהתנהגות ובדרך החשיבה של האדם שהורשע; הבעת חרטה כנה והפגנת אמפתיה כלפי נפגע העבירה (ראו: ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מ"י (18.04.2018); ע"פ 3613/17 זייבלד נ' מ"י (17.01.2019)). את סיכויי השיקום יש לבסס בעובדות ובראיות, להבדיל מטענות בעלמא, כאשר בראשם של האמצעים הראייתיים להוכחת סיכויי השיקום עומד תסקיר שירות המבחן.

במקרה שלפני מבססים התסקיר והראיות הנוספות שהובאו את כלל השיקולים והנסיבות שהוכרו בפסיקה ככאלה שבכוחם להצדיק הקלה בעונש מטעמי שיקום. הנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות, חסך זמן ציבורי והביע חרטה עמוקה על מעשיו. העבירות בהן הורשע ישנות באופן יחסי, והאחרונה שבהן נעברה לפני למעלה משש שנים. בעובדה זו כשלעצמה אין כדי להצדיק כשלעצמה הימנעות מהטלת הענישה המתחייבת לנוכח חומרת המעשים, אלא שבפרק הזמן שחלף מאז השכיל הנאשם לשנות את אורחותיו מהקצה אל הקצה, באופן המצדיק התחשבות מיוחדת.

אם אפתח בהיבט ההתמכרותי, הרי שמדובר במי שמאז היותו נער ולאורך עשרות שנים צרך סמים שונים ואלכוהול באופן אינטנסיבי, ועל רקע זה ניהל תקופה ממושכת אורח חיים נהנתני, שכלל, בין היתר, גם הימורים בסכומים גבוהים. כל אלה הנם נחלת העבר, לאחר שלפני כשלוש שנים פנה מיוזמתו ליחידה לטיפול בהתמכרויות בקריית עקרון והחל טיפול במהלכו השתלב בטיפול ייעודי ונגמל משימוש בחומרים משני תודעה. בדיקות השתן שמסר נמצאו נקיות מסמים, וגם כיום ממשיך הנאשם להיעזר בקבוצות עזרה עצמית למכורים. מדובר בשינוי תהומי באורחות החיים, המשליך באופן חיובי על התנהלותו של הנאשם בכל תחום ותחום, ויעידו על כך דבריה הכנים של אשתו בדבר השיפור שחל בו לאורך השנים האחרונות והטיפול שעבר במהלכם, והתרשמות שירות המבחן בדבר ההפחתה הניכרת בסיכון הטמון בו לנוכח השינוי שחל בו.

לכך יש להוסיף את השינויים מרחיקי הלכת שחלו בנאשם במהלך השנים שחלפו מאז ביצוע העבירות בתחום ההתמודדות עם הקשיים הנפשיים בהם הוא נאבק. כמפורט בתסקיר, מתמודד הנאשם מזה שנים רבות במחלת הבולימיה, ומוכר על רקע זה כבעל נכות נפשית בגובה 60%. לאורך השנים טופל במסגרות פסיכיאטריות שונות, לרבות בתנאי אשפוז, אך על רקע עצמת ההפרעה הנפשית והשילוב בינה לבין ההתמכרות לסמים ואלכוהול, כל טיפול לא

צלח.

והנה, כעת, בסיוע גורמי טיפול ותמיכה מגוונים, מצליח הנאשם לראשונה לייצב לאורך זמן את מצבו הנפשי ולהתמודד עם קשייו אלה. מזה כשנה שהוא מטופל בתכנית טיפולית מקיפה במסגרת "סל שיקום". הנאשם נפגש אחת לשבוע עם עובד סוציאלי, פעמיים בשבוע עם מדריכה שיקומית ופעם בשבוע עם מדריך מכור-נקי ומסתייע בהם לאיתור וזיהוי מוקדי סיכון, לתמיכה רגשית ברגעי משבר ולמיצוי זכויותיו מול הגורמים השונים. שיחות מתקיימות גם במסגרת המשפחתית, על מנת לסייע לנאשם בניהול תקשורת נכונה עם בני המשפחה ולבסס את תכנית השיקום שלו. בנוסף, החל הנאשם בחודש פברואר האחרון טיפול במרכז יום לבריאות הנפש, "מרחבים".

שירות המבחן מתרשם ממוטיבציה גבוהה מצד הנאשם להמשך טיפול ושיקום, ומעריך כי הטיפול יסייע בצמצום הסיכון להישנות העבירות. על רקע זה ממליץ השירות להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך בטיפול במסגרת "סל שיקום" ובמחלקה לשירותים חברתיים במזכרת בתיה וימסור בדיקות שתן בשירות המבחן. בנוסף, כענישה קונקרטי, הומלץ על עבודות שירות כעונש מרתיע ומציב גבול, שכן ענישה בדרך של מאסר תביא לנסיגה במצב הרגשי-נפשי וכן לחשיפה לגורמים שוליים ולסיכון לחזור לשימוש בסמים.

לדברי שירות המבחן הצטרף גם העובד הסוציאלי מעמותת "אנוש", המטפל בנאשם מזה כשנה ושלושה חודשים, שסיפר כי הנאשם נפגש עמו מידי שבוע ומקיים פגישות עם מדריכת שיקום פעמיים בשבוע. תכנית השיקום קשורה בכל תחומי החיים לרבות שמירה על ניקיון, ניהול סדר יום, התמודדות עם הורות וכיוצא בזה. כיום, הנאשם נקי מסמים כבר שנתיים ושמונה חודשים והוא מתמודד היטב הן במערכת הזוגית שלו והן בטיפול בילדיו. באשר למחלת הבולימיה, מסר כי הנאשם נפגש כיום עם דיאטנית מידי שבוע ומקבל טיפול ותמיכה בתחום בריאות הנפש. כלל הקשיים שחוה הנאשם מקורם באותן טראומות ילדות שחוה, וכיום הוא מתמיד בטיפול השיקומי, משתתף מיוזמתו בקבוצות NA, מקפיד על התזונה ועושה כל מאמץ על מנת שלא להתדרדר לאחור. גם על פי התרשמותו מצוי הנאשם בעיצומו של תהליך שיקומי משמעותי.

נזכיר כי מדובר באדם שנסיבות חייו ונסיבותיו המשפחתיות לא היו פשוטות, ועם זאת עלה בידו לאורך מרבית השנים, למרות מצבו הנפשי וההתמכרות, לתפקד במסגרות חייו השונות, מבלי שקשייו באו לידי ביטוי בביצוע עבירות פליליות בעלות חומרה. כעת, עליו לתת את הדין על המעשים החמורים בהם הורשע, אך השינוי המשמעותי שהצליח לסגל לעצמו בשנים האחרונות, אשר כולל ניתוק מוחלט מעולם הסמים והאלכוהול, קבלת טיפול תומך הן בהיבט הנפשי והן ביתר היבטי החיים, המוטיבציה הגבוהה שהוא מגלה לשיקום והפירות הרבים שכבר הפיקו הוא ובני משפחתו מהליכים אלה, כל אלה מצדיקים יחס מיוחד וחריג כלפיו, תוך הימנעות ממיצוי הדין והושטת יד גם מצדו של בית המשפט לתמיכה בהליכי השיקום. לפיכך, אני סבור כי למרות החומרה הרבה הכרוכה במעשים בהם הורשע, לא יהיה זה צודק כיום, בחלוף השנים, ולנוכח השינויים החיוביים המפליגים שחלו באורחותיו של הנאשם מאז ביצוע העבירות, להורות על השמתו מאחורי סורג וברח וראוי יהיה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל עליו מאסר לנשיאה בעבודות שירות, לצד מאסר על תנאי, קנס וצו מבחן. בהיעדר התייחסות או בסיס מוצק בעובדות כתב האישום למוטיבציה כלכלית שהיית כרוכה במעשיו, יהיה הקנס מתון באופן יחסי, בהשוואה ליתר המעורבים בפרשה. עוד אבהיר, בנוגע לצו המבחן, כי ככל שלא יקיים הנאשם את תנאי הצו כלשונם או יעבור חלילה עבירה נוספת, לא אהסס לדון בעניינו מחדש ואף למצות עמו

את מלוא חומרת הדין.

לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 9 חודשי מאסר, אשר יינשאו בדרך של עבודות שירות, במסגרת "המשקם - נס ציונה", החל מיום 20.9.22, כמפורט בחוות דעת הממונה.
2. 9 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם כל עבירה על סימן ה' לפרק ט' בחוק העונשין.
3. קנס בסך 10,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 15.11.22.
4. ניתן בזאת צו מבחן למשך שנה בעניינו של הנאשם.
העתק יועבר לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ז אלול תשפ"ב, 12 ספטמבר 2022, במעמד הצדדים.